

Archeologienota
Astene (Deinze) - Karmstraat

Natasja Reyns en Liesbeth Claessens

Temse
2016

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba

All-Archeo bvba
Laagstraat 12
9140 TEMSE

Wettelijk depot nummer
D/2016/12.807/62

© All-Archeo bvba

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	6
2.3	Onderzoeksopdracht	6
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	6
2.3.2	Beschrijving geplande werken.....	7
2.3.3	Werkwijze	10
2.4	Assessmentrapport	10
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied.....	10
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	16
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	19
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese.....	21
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	22
2.4.6	Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek.....	23
2.4.7	Samenvatting gericht op een niet gespecialiseerd publiek.....	23
3	Bibliografie.....	24
3.1	Publicaties	24
3.2	Websites	24
4	Bijlagen	25
4.1	Archeologische periodes	25
4.2	Plannenlijst	25
4.3	Fotolijst.....	25

1 Inleiding

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een verkavelingsvergunning waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

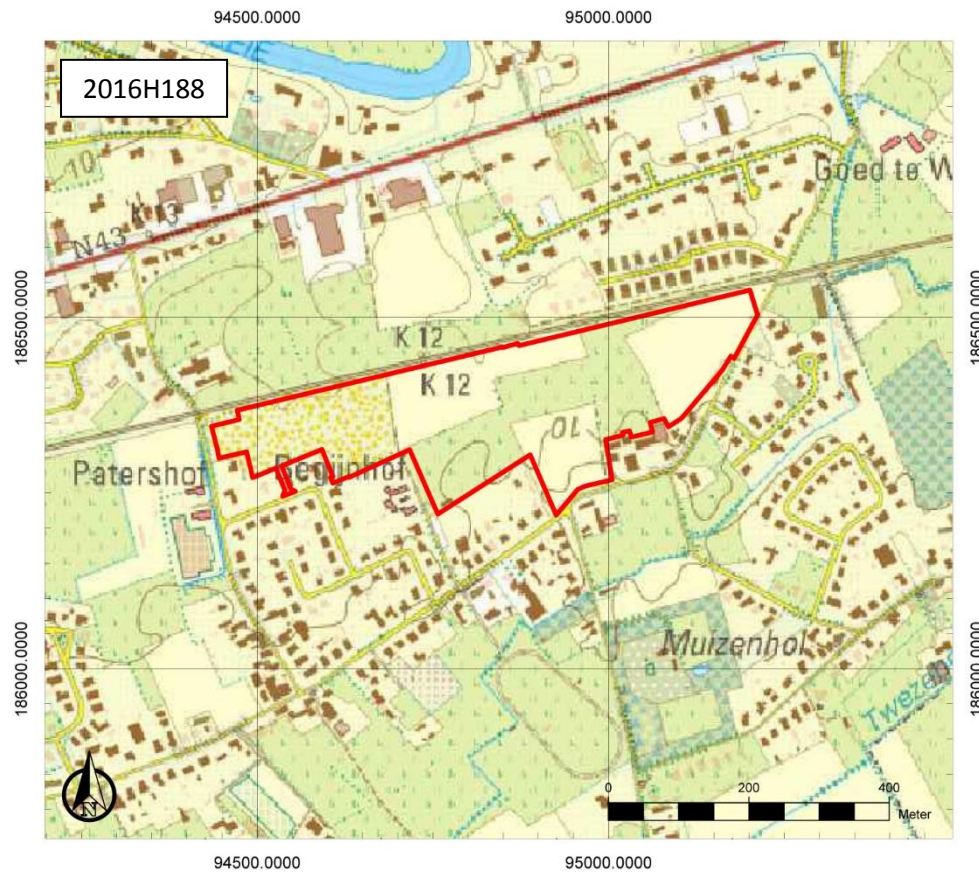
¹ <https://geo.onroenderfgoed.be>

² <https://geo.onroenderfgoed.be>

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood
(http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE)

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 112 331 m²

Topografische kaart:

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

Begin- en einddatum uitvoering onderzoek: 15/08/2016 – 24/10/2016

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek, steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd, nieuwste tijd, akkerland

Verstoorde zones: er zijn geen gekende verstoorde zones.

2.2 Archeologische voorkennis

Niet van toepassing.

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de verkaveling van het onderzoeksterrein werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?

- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

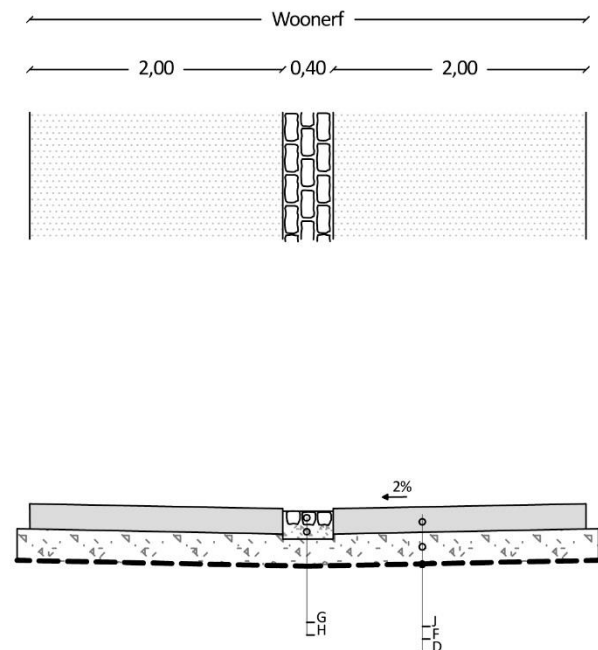
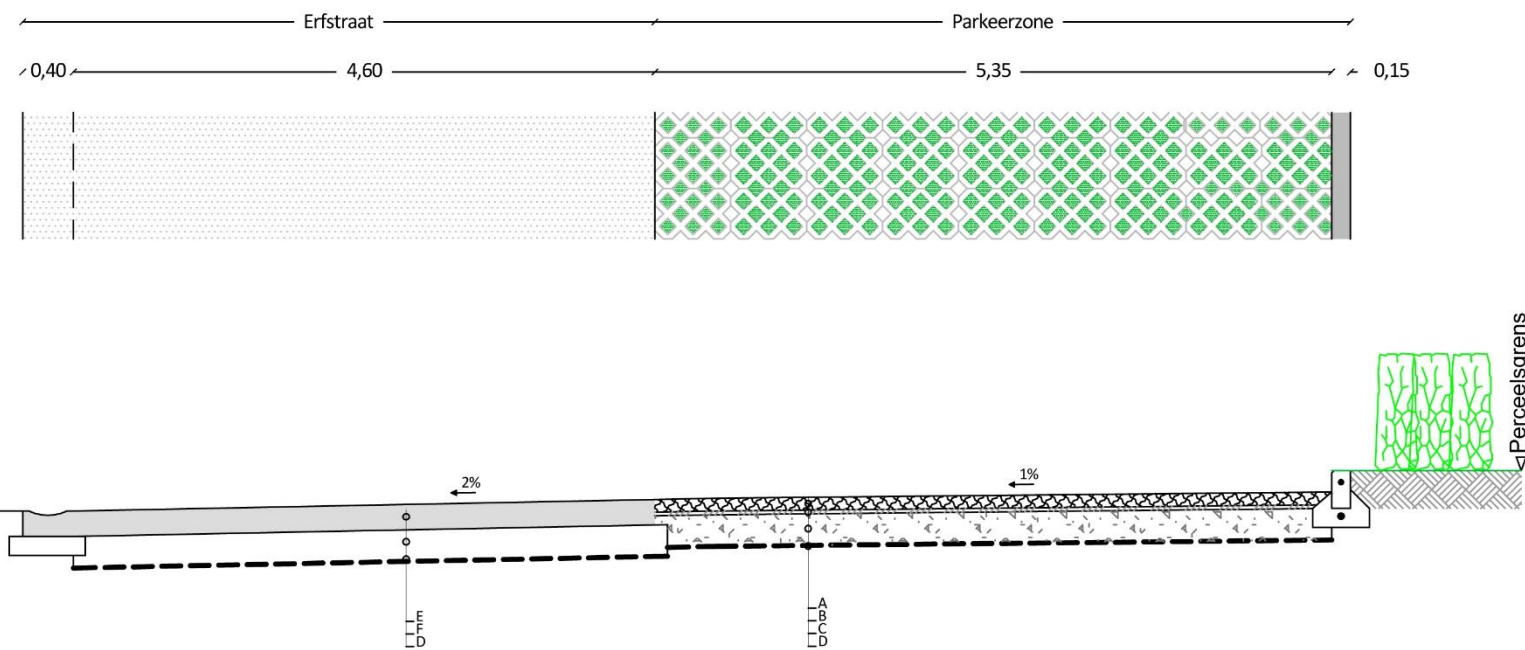
Randvoorwaarden: er zijn geen randvoorwaarden van toepassing.

2.3.2 Beschrijving geplande werken

Op het terrein wordt een verkaveling gerealiseerd. Deze omvat circa 230 loten voor ééngezinswoningen en een projectzone voor meergezinswoningen (Figuur 3). De verkaveling wordt voorzien van wegenis. Nutsleidingen worden aangelegd langs de wegenis. Verder worden nog parkeerplaatsen voorzien binnen de verkaveling. De aanleg van woningen, wegenis en parkeerplaatsen betekent vermoedelijk een verstoring van ca. 50 cm diepte (Figuur 5). De woningen mogen niet onderkelderd worden. De projectzone voor meergezinswoningen kan onderkelderd worden tot op een diepte van ca. 4 m onder het maaiveld. De exacte funderingsdiepte en -techniek van de geplande infrastructuur ligt in deze fase echter nog niet vast.

De locatie van bijvoorbeeld vorstranden, regenwaterputten en huisaansluitingen, die de verstoringdiepte van de eengezinswoningen overschrijden, liggen in het kader van de verkaveling nog niet vast. Ook zijn er indirecte factoren zoals compactie bij de werfingrepen, die een invloed op het aanwezige bodemarchief hebben.

Op verschillende plaatsen binnen de verkaveling worden bufferzones voor hemelwater voorzien. Ze zijn hoofdzakelijk te situeren aan de randen van de verkaveling in het noorden en in het zuiden, maar ook centraal binnen de verkaveling. De verstoringdiepte van de bufferzones voor hemelwater bedraagt maximaal 1,00 m (Figuur 4).

- A: geprefabriceerde betongrasdallen, dikte 12 cm
- B: bed van zand gemengd met 30 % turf en 10 % teelaarde (Enom = 3 cm)
- C: Steenslagfundering met continue korrelverdeling (0/32) zonder toevoegsels volgens 5-4.3, dikte 25cm
- D: geogrids volgens 5-1
- E: cementbetonverharding, dikte 20cm
- F: Steenslagfundering type IIA, dikte 25 cm
- G: kasseiverharding
- H: Fundering in zandcement

Figuur 5: Typeprofiel wegenis (Topomar)

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart is niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Het historisch kaartmateriaal is georeferereerd geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden en de Atlas der Buurtwegen worden twee momentopnames bekeken, namelijk 1771-1778 en 1841, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief.

Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven in voorliggende studie wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot de landschapshistoriek, de gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van de historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen.

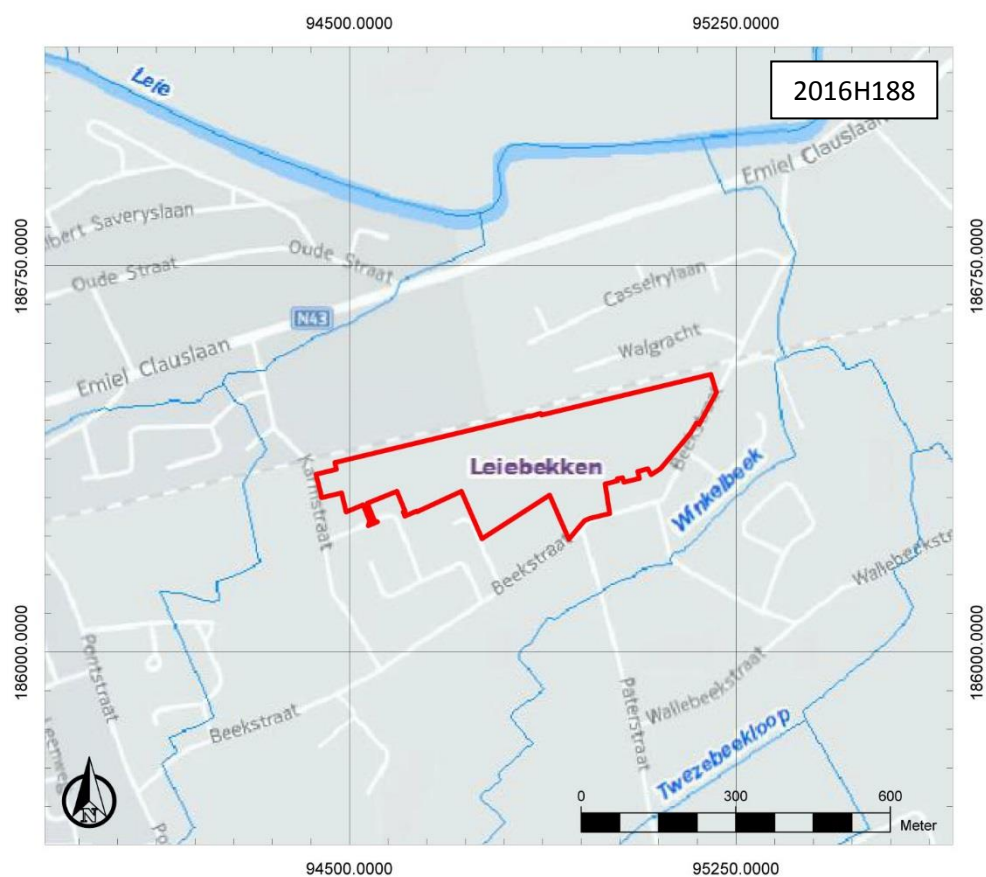
2.4 Assessmentrapport

2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten oosten van de Karmstraat, ten noorden van de Patershofstraat, de Begijnhofstraat en de Beekstraat en ten zuiden van de spoorlijn Gent-Kortrijk (Figuur 6). Hydrografisch behoort het terrein tot het Leiebekken. Het terrein ligt ten zuiden van de Leie. Ten zuiden en ten oosten van het onderzoeksgebied loopt de Winkelbeek en ten noorden en ten westen stroomt de Petegemse beek (Figuur 7).

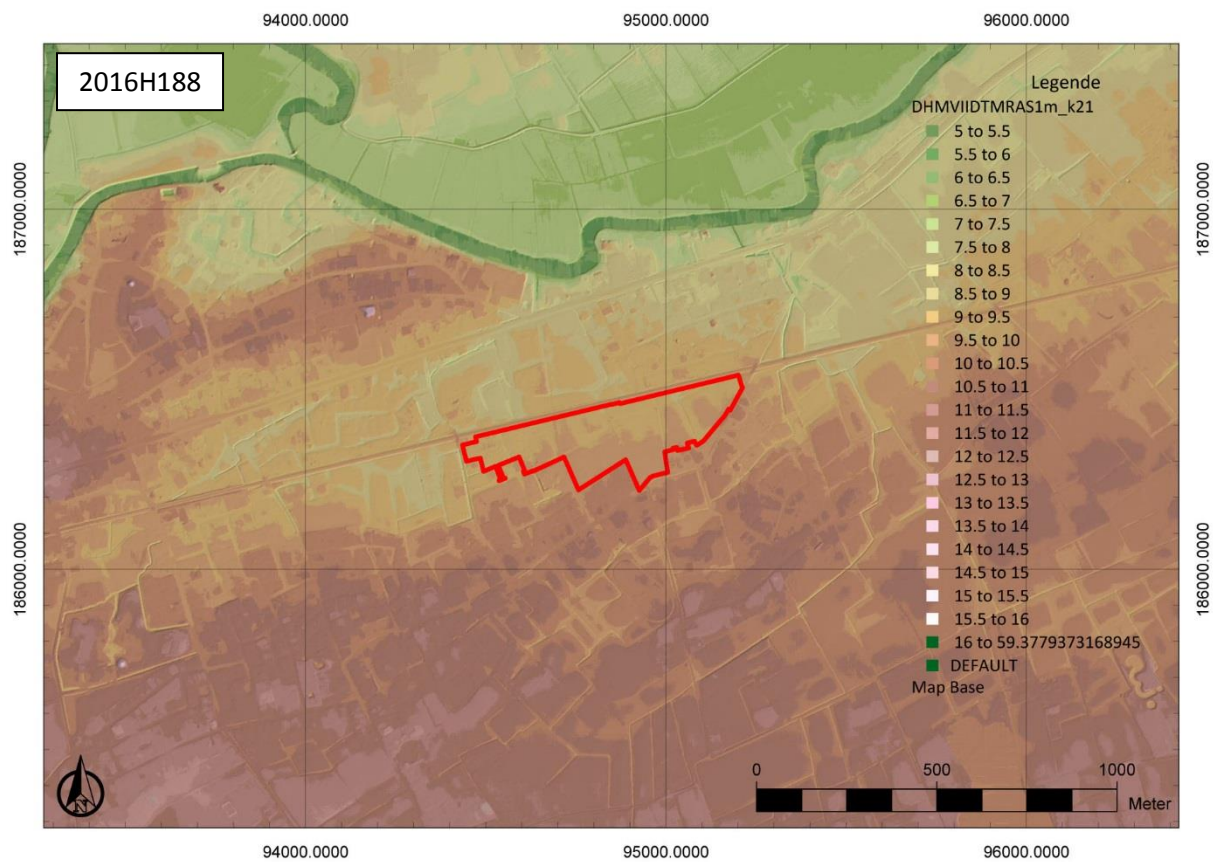

Figuur 6: Luchtfoto van 2015 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

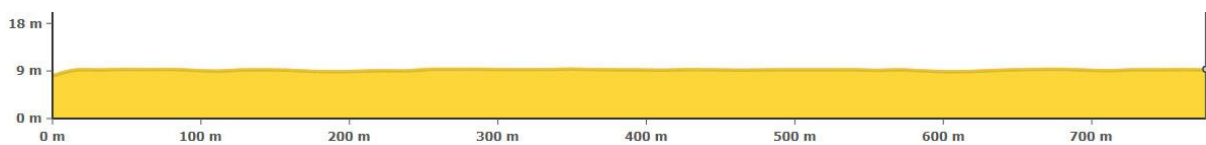

Figuur 7: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Het onderzoeksgebied ligt op de zuidelijke oever van de Leie (Figuur 8), op een hoogte van ca. 8,3 tot 9,5 m TAW (Figuur 9). Het terrein helt af in noordelijke richting, naar de rivier toe.

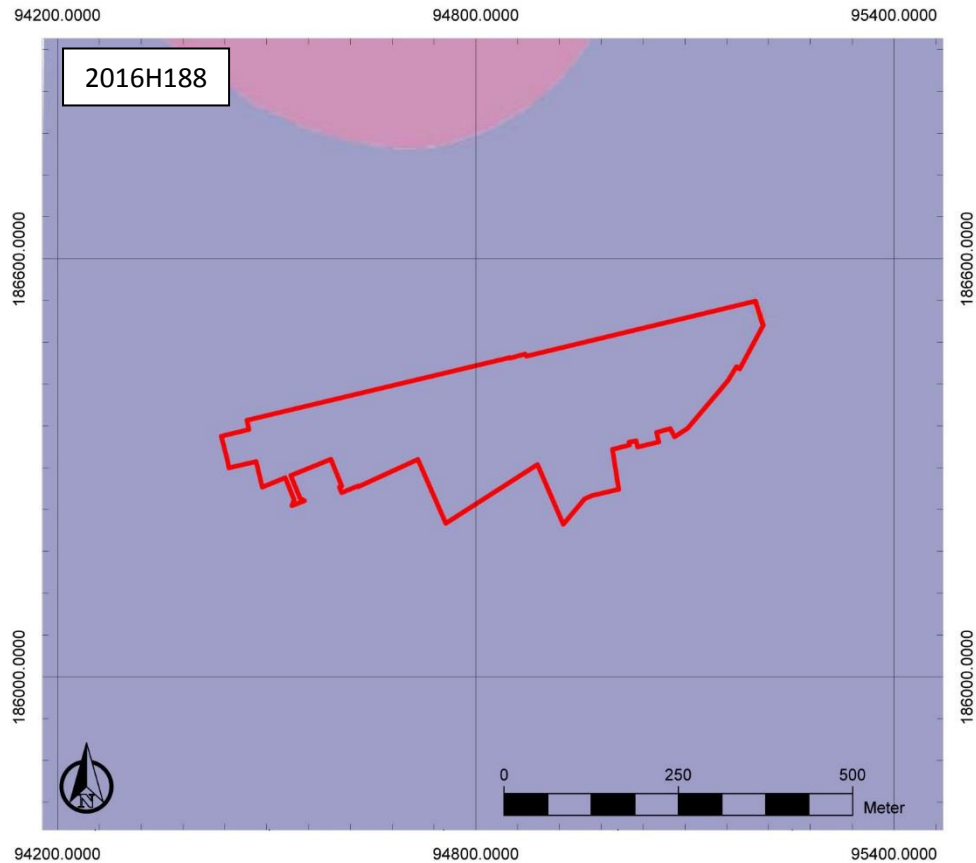
Figuur 8: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1m, met aanduiding van het onderzoeksgebied

Figuur 9: Hoogteverloop van westzuidwest naar oostnoordoost van het terrein (www.geopunt.be/kaart)

De tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied (Figuur 10) bestaat uit het Lid van Aalbeke, dat bestaat uit donkergrijze tot blauwe klei, dat glimmers bevat.³

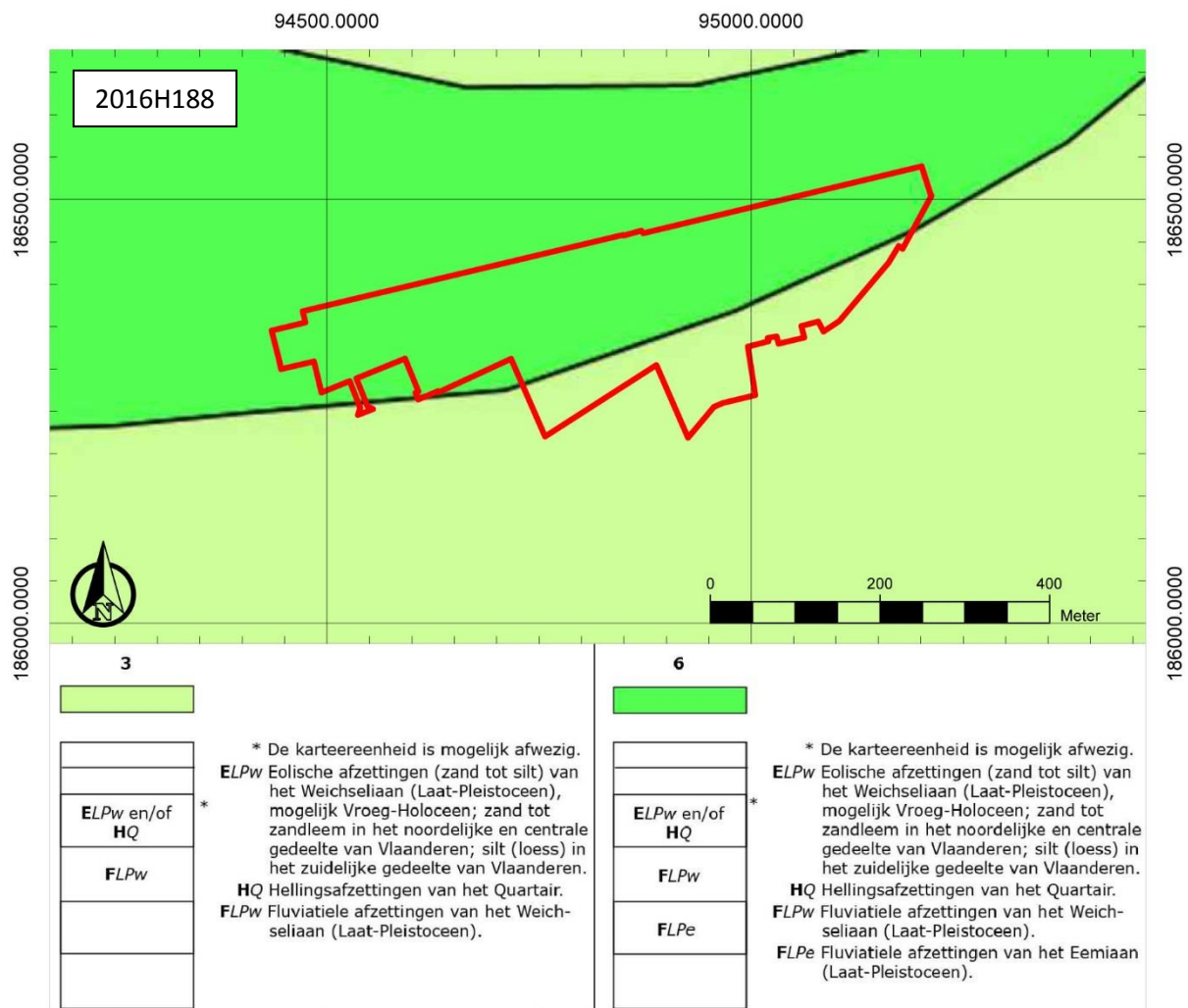
³ www.geopunt.be/kaart

Figuur 10: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied. Paars: Lid van Aalbeke; roze: Lid van Kortemark (www.geopunt.be/kaart)

De quartairgeologische kaart (Figuur 11) geeft aan dat zich in het zuidelijke gedeelte van het onderzoeksgebied eolische afzettingen bevinden, bestaande uit zand of silt van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen en/of hellingsafzettingen van het quartair, maar deze kunnen afwezig zijn. Daaronder bevinden zich nog fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). In het noordelijke gedeelte van het onderzoeksgebied hebben we te maken met dezelfde sequentie aan afzettingen, met daaronder nog fluviatiele afzettingen van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen).⁴

⁴ www.geopunt.be/kaart

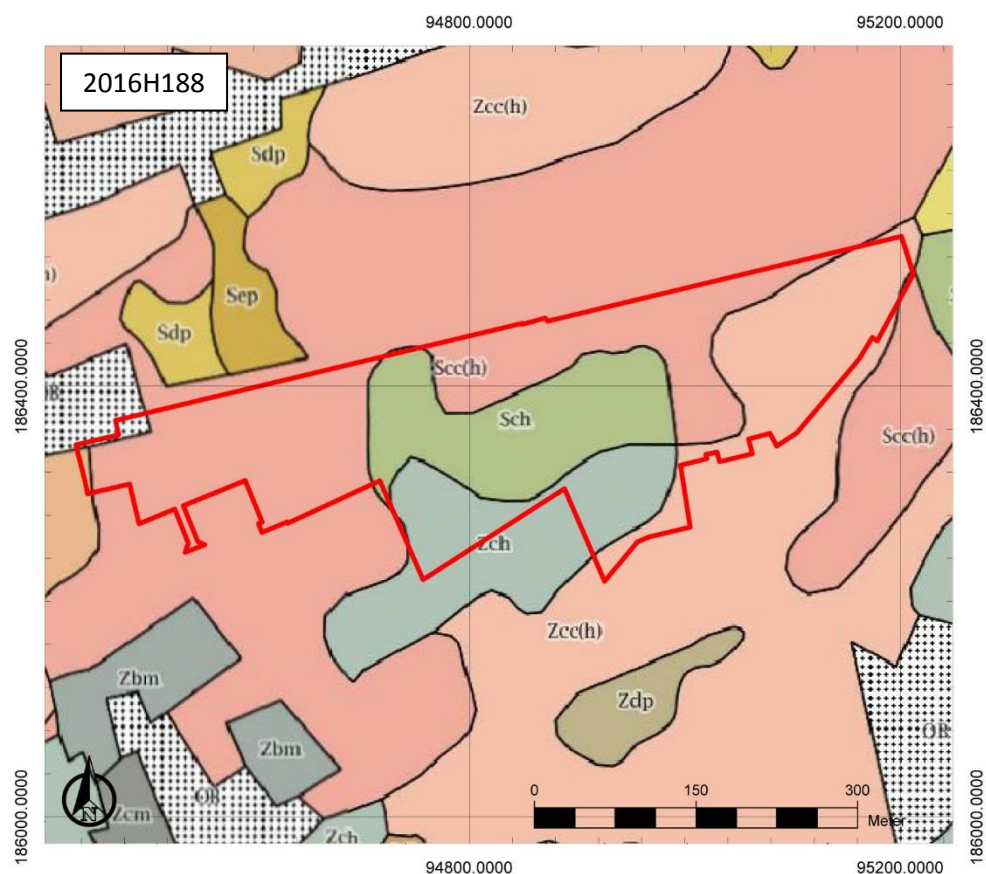
Figuur 11: Quartairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

De bodemkaart (Figuur 12) toont dat het grootste deel van het onderzoeksterrein gekenmerkt wordt door een matig droge zandbodem (Zcc(h), zuid en oost) tot lemig zandbodem (Scc(h), noord en west) met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Centraal komen ook nog een matig droge zandbodem (Zch) tot lemig zandbodem (Sch) met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont voor.⁵

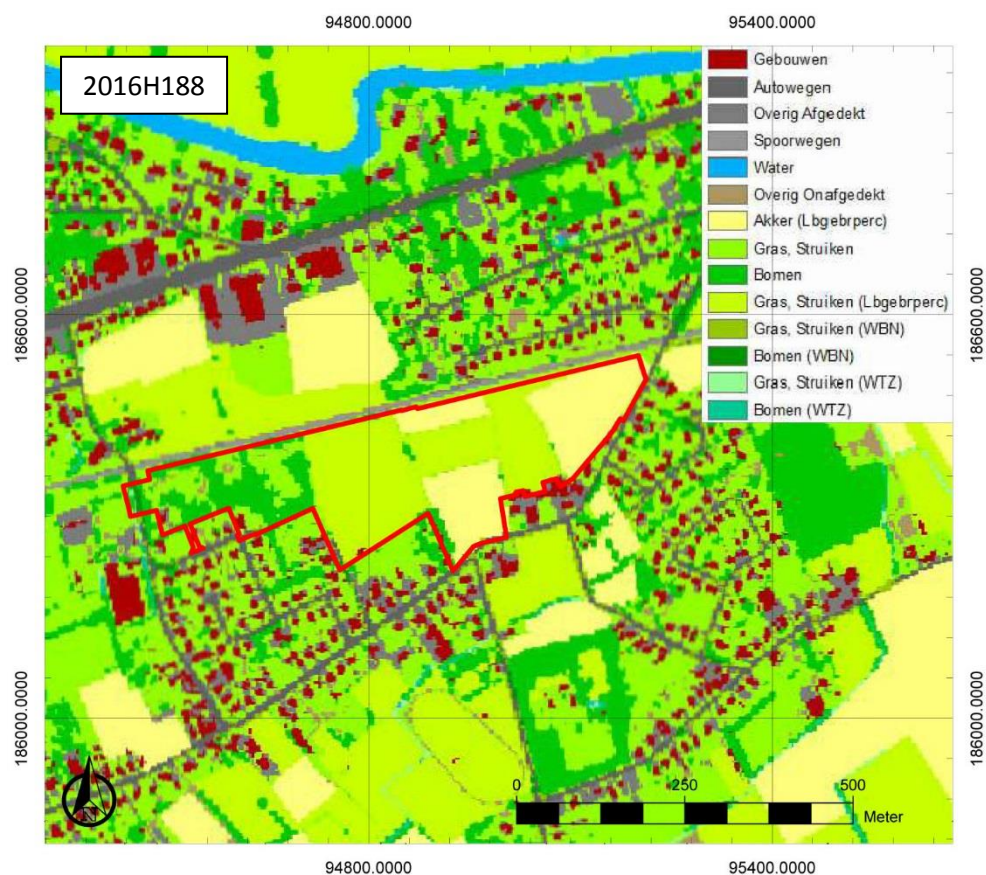
In het kader van bodemonderzoek werden in 2012 tien boringen, verspreid over het terrein uitgevoerd. De boringen hadden een diepte van 3 m onder het maaiveld. Van elke boring werd een profielbeschrijving opgemaakt. De ligging van de boringen werd zo gekozen dat ze toeliet een beeld te verkrijgen van de bodemopbouw en van de waterhuishouding van het volledige te verkavelen gebied. Over het algemeen bestaat de bodemopbouw uit een ploeglaag van ca. 60 cm dik. Daaronder bevindt zich een zandlaag van fijne textuur die zwak tot matig siltig is. Bij elke boring werden sporen van ijzerconcreties gevonden tot op een diepte van maximaal 2 m onder het maaiveld. In maart 2012 werden grondwaterstanden vastgesteld die variëren van 81 cm tot 1,05 m onder het maaiveld.⁶

⁵ www.geopunt.be

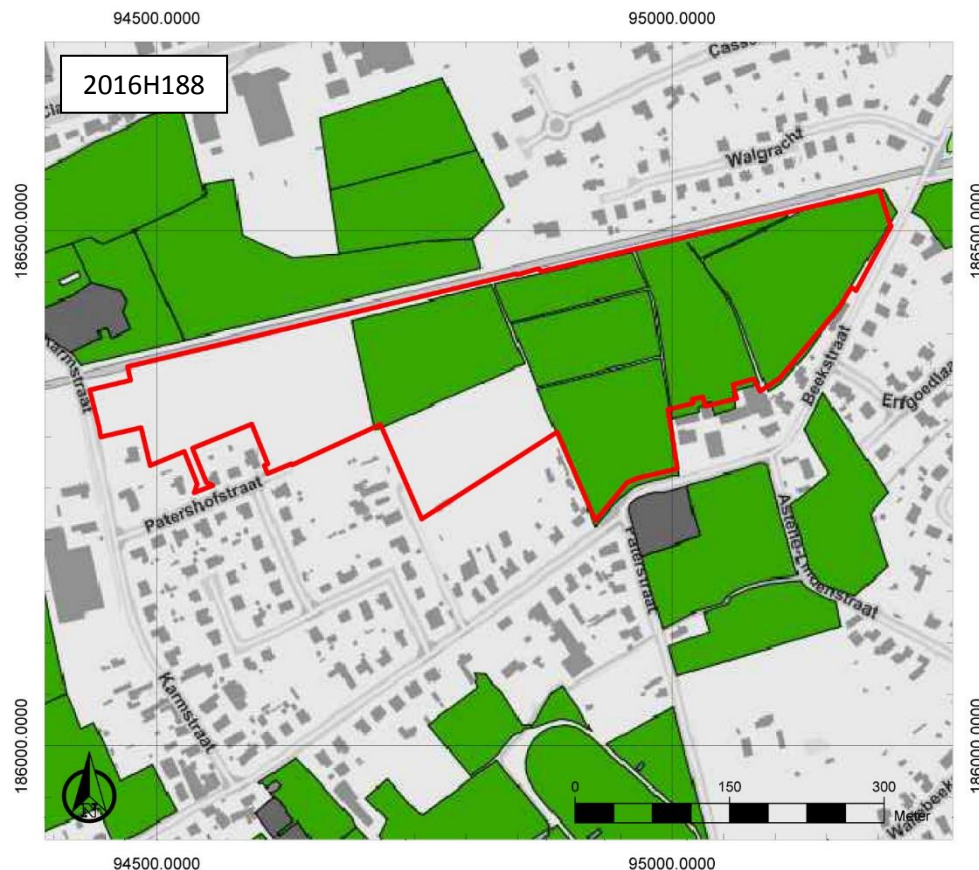
⁶ Meykens/Wouters 2012, 7

Figuur 12: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 13: Bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 14: Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Het terrein is momenteel in gebruik als akker- en grasland. Het westelijke deel is bebost (Figuur 13). De percelen binnen het onderzoeksgebied die werden beoordeeld naar potentiële bodemerosie, hebben een verwaarloosbare bodemerosie (Figuur 14).

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

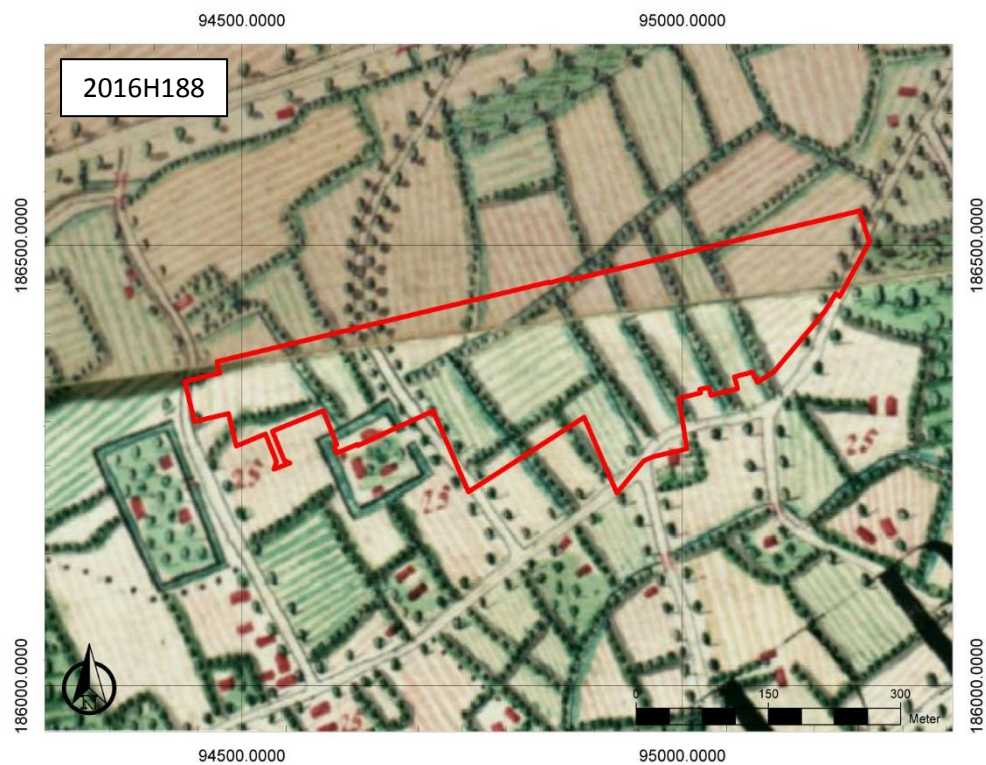
Waarschijnlijk zijn vermeldingen van het huidige Astene reeds terug te vinden in vermeldingen uit de 7de eeuw, uit 856 en uit 967. In de 14de en 15de eeuw bevinden zich heerlijkheden en grote pachthoven en lustverblijven verspreid over het gebied. Het huidige dorpscentrum ontwikkelde zich aan de in 1720 rechtgetrokken steenweg Gent-Kortrijk, die van west naar oost loopt.⁷

Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden uit 1771-1778 (Figuur 15) is te zien dat het onderzoeksgebied gelegen is in landbouwgebied, ten oosten van de dorpskern van Astene. In het westen is een weg te zien, die van noord naar zuid door het onderzoeksgebied loopt (Figuur 16). Deze weg loopt er vandaag de dag nog. Ten westen van deze weg en in het zuiden grenzend aan het onderzoeksgebied, bevindt zich een omwalde site. De Atlas der Buurtwegen uit 1841 (Figuur 17) identificeert de omwalde site als begijnhof. In het oosten lijkt nu een tweede weg van noord naar zuid door het onderzoeksgebied te lopen. Ten zuidoosten, net buiten het onderzoeksgebied, zijn nu ook twee bouwvolumes aangegeven. Ten westen van het onderzoeksgebied, aan de overzijde van de Karmstraat, is op beide kaarten een andere omwalde site te zien. Het gaat om het Patershof.

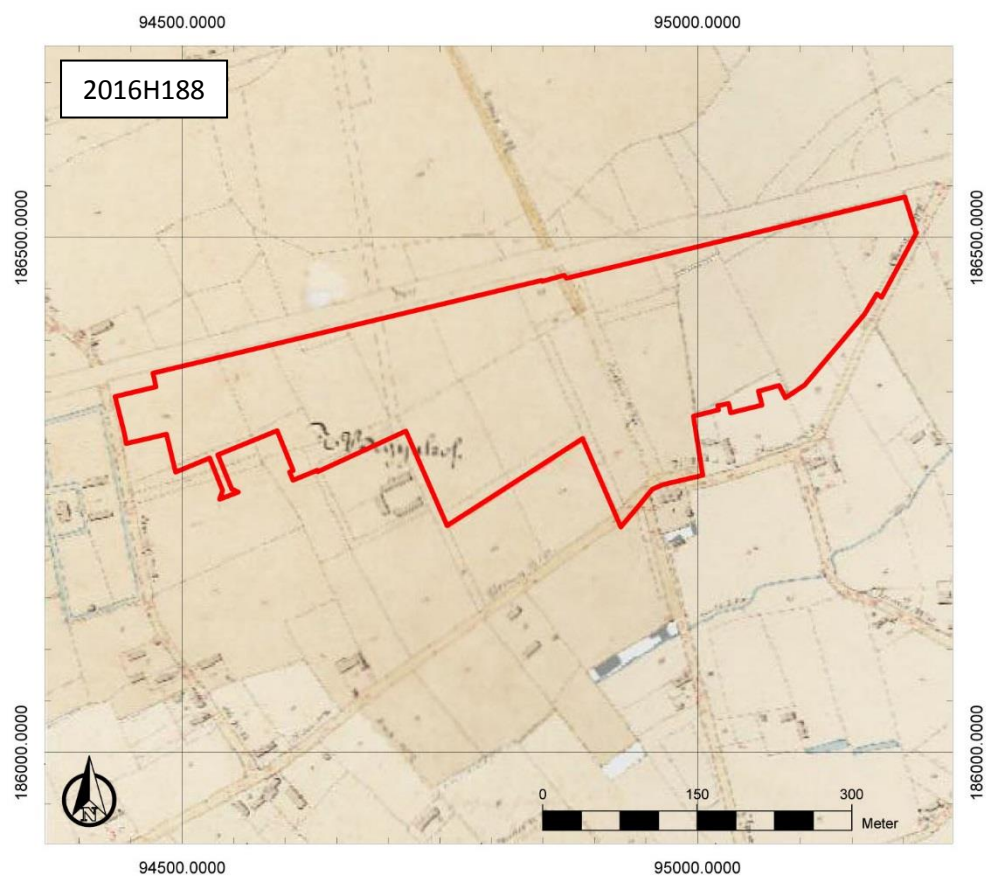
⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Astene, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121369> (geraadpleegd op 2 september 2016).

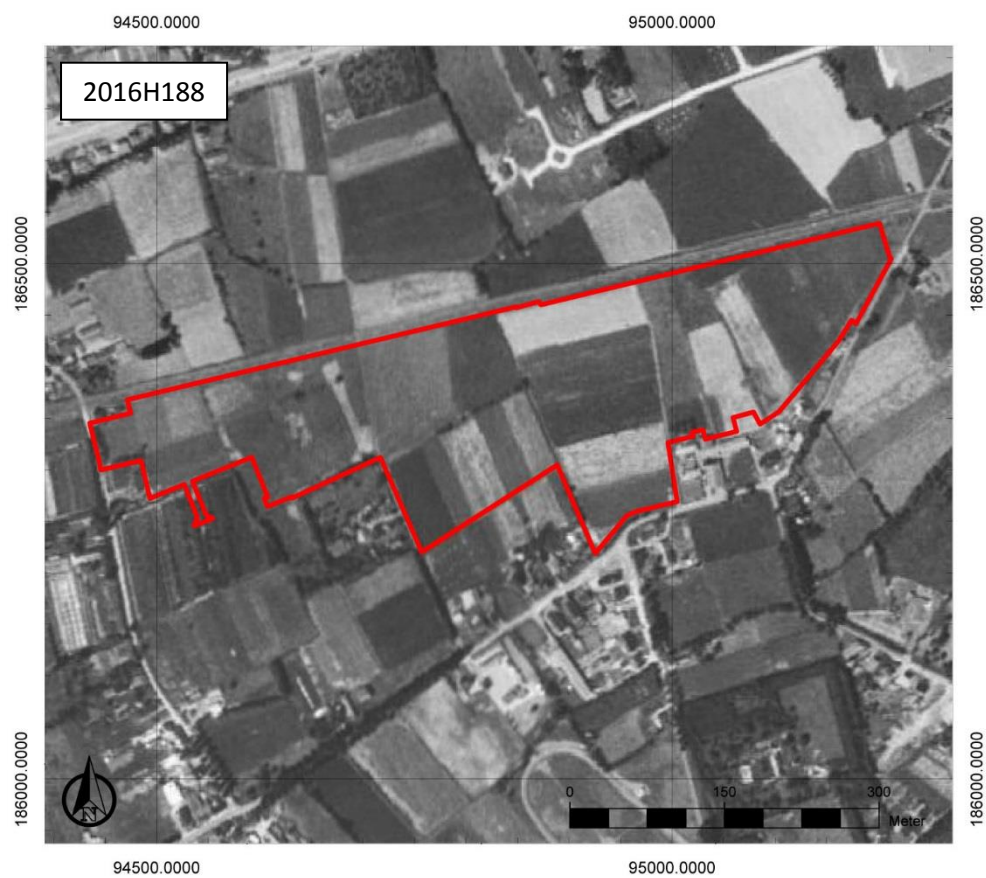
Figuur 15: Kabinetkaart van de Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 16: Detail Kabinetkaart van de Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Figuur 17: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

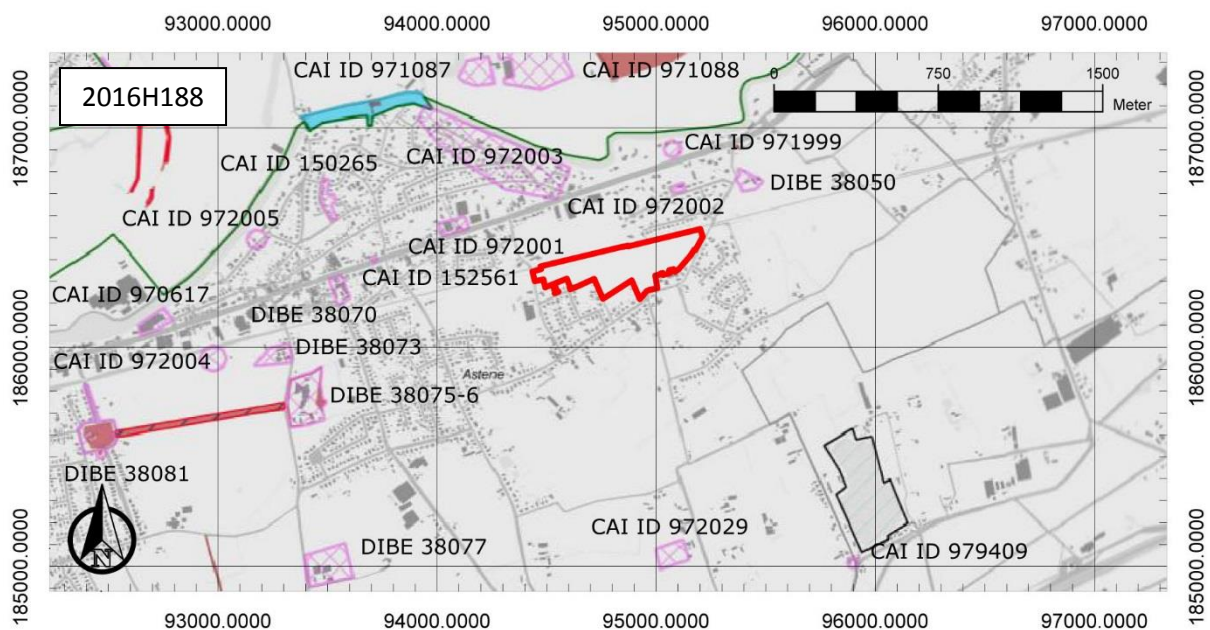

Figuur 18: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Een luchtfoto uit 1971 (Figuur 18) toont dat het onderzoeksgebied volledig in gebruik is als landbouwgrond. De westelijke percelen zijn op de foto nog niet bebost. Het huidige bos is dus geen historisch bos. Verder zien we ten zuiden van het onderzoeksgebied dat er meer bebouwing bijgekomen is, maar binnen het onderzoeksgebied is geen bebouwing aanwezig.

2.4.3 Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader

In de buurt van het onderzoeksgebied zijn verschillende gekende archeologische waarden gelegen. Ze situeren zich voornamelijk ten noorden en ten westen van het onderzoeksgebied. Ze kunnen inzicht bieden in het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied.

Figuur 19: Overzichtskartaal Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://geo.onroerenderfgoed.be/>)

Bij veldprospecties kwamen resten uit de steentijd aan het licht, op locaties CAI ID 971087 (lithisch materiaal en aardewerk), 971088 (lithisch materiaal en aardewerk) en 972005 (28 silex artefacten en aardewerk, neolithicum).⁸ Ook resten uit de metaaltijden kwamen aan het licht bij de veldprospecties, meer bepaald op locaties CAI ID 971087 en 971088 (aardewerk), 972005 (aardewerk), 972003 (aardewerk, ijzertijd) en 150265 (handgevormd aardewerk uit de ijzertijd, maar kan ook Romeins zijn).⁹

⁸ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971087, Maaigemdijk (B-S-B 64) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971088, Maaigemdijk (B-S-B 65) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 972005, Blikstraat I (AST 2) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

⁹ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971087, Maaigemdijk (B-S-B 64) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971088, Maaigemdijk (B-S-B 65) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 972005, Blikstraat I (AST 2) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 972003, Leiehoek (AST 3) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 150265, Baarsstraat (DEIN-BS-09) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Op dezelfde locatie als de vondsten uit de steentijd en uit de metaaltijden, werd er op locaties CAI ID 971087-971088 en 972005 ook Romeins aardewerk aangetroffen.¹⁰ Ook ter hoogte van CAI ID 972004 werd aardewerk aangetroffen.¹¹ De aardewerk- en oppervlaktevondsten (o.a. houtskoolbrokjes en huttenleem) op locatie CAI ID 972003 duiden op een bewoning over twee of drie perioden, van de late ijzertijd over de Gallo-Romeinse periode, tot misschien ook de Merovingische periode.¹² Tenslotte zijn er nog twee locaties waar er sporen van Romeinse begraving werden aangetroffen, namelijk CAI ID 972001 (ca. 3 brandrestengraven) en 972002 (2 brandrestengraven, waarvan één met bijgiften).¹³

Even ten westen bevindt zich de Kapelleberg (CAI ID 970617), waar een oude kerk in natuursteen zou hebben gestaan. Deze is met fundering en al verdwenen, en ook de latere kapel die er heeft gestaan, werd in 1956 afgebroken. Mogelijk is de locatie een kunstmatige heuvel, die het restant is van een militaire afweerconstructie. De gebruikte materialen en de constructiewijze doen een Romeinse datering vermoeden. Mogelijk kan het als een Romeins fort worden geïnterpreteerd.¹⁴

Op locaties CAI ID 150265, 971087 en 971088 werd bij veldprospecties aardewerk uit de volle tot late middeleeuwen gevonden.¹⁵ Ter hoogte van CAI ID 971999 werd een U-vormige gracht uit de late middeleeuwen vastgesteld.¹⁶

Vervolgens komen in de omgeving zeer veel hoeves voor, die hun oorsprong hebben in de middeleeuwen. Het gaat om de locaties DIBE 38050 (Hoeve Goed te Wallebeke, reeds vermeld in de 13de eeuw, site met walgracht 'Tempelhof' en ten zuidoosten ervan een motte),¹⁷ DIBE 38073 (Hoeve Goed ter Hove, vermeld in 1480),¹⁸ DIBE 38081 (Hoeve Goed te Gampelaere, reeds vermeld in 1390. site met walgracht met motte-toponiem),¹⁹ DIBE 38077 (Hoeve Oud Goed te Parijs, reeds vermeld in 1397),²⁰ DIBE 38075 (Site Kasteel van Astene, in oorsprong mogelijk een site met walgracht, nieuw kasteel gebouwd ca. 1855, maar gesloopt in 1981),²¹ DIBE 38076 (Kasteelhoeve Goed te Breeschoot,

¹⁰ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971087, Maaigemdijk (B-S-B 64) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971088, Maaigemdijk (B-S-B 65) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 972005, Blikstraat I (AST 2) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

¹¹ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 972004, Astene Kasteel (AST 4) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

¹² Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 972003, Leiehoek (AST 3) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

¹³ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 972001, Astenemolenstraat/Emiel Clauslaan (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 972002, Casselrijlaan 15 (AST 1) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

¹⁴ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 970617, Oude Kerk (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

¹⁵ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971087, Maaigemdijk (B-S-B 64) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971088, Maaigemdijk (B-S-B 65) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 150265, Baarsstraat (DEIN-BS-09) (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

¹⁶ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 971999, Emiel Clauslaan I (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

¹⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: *Hoeve Goed te Wallebeke, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/38050> (geraadpleegd op 30 augustus 2016).

¹⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: *Hoeve Goed ter Hove, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/38073> (geraadpleegd op 30 augustus 2016).

¹⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: *Hoeve Goed te Gampelaere, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/38081> (geraadpleegd op 30 augustus 2016).

²⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: *Hoeve Oud Goed te Parijs, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/38077> (geraadpleegd op 30 augustus 2016).

²¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: *Site Kasteel van Astene, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/38075> (geraadpleegd op 30 augustus 2016).

reeds vermeld in 1390)²² en tenslotte nog CAI ID 972029, welke een cartografische indicator is voor een site met walgracht. Op locatie DIBE 38070 staat ook nog het Zusters Maricolen. De oudste vermelding dateert uit 1461. Aanvankelijk was het een omgracht goed. Het lusthof werd verbouwd tot klooster en meisjesschool.²³

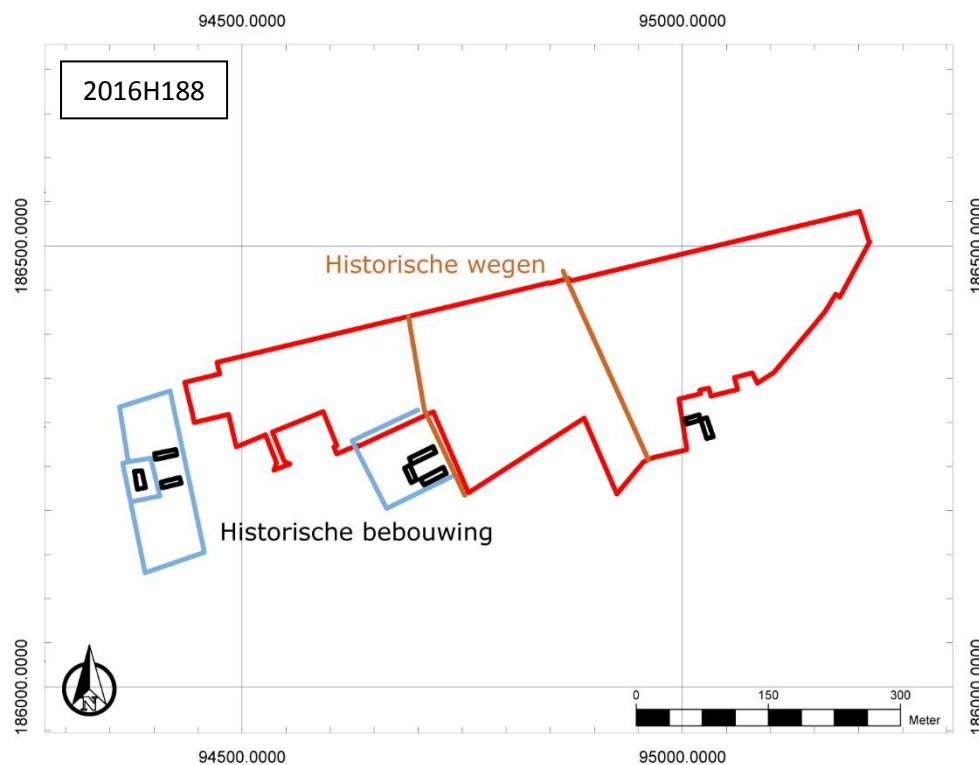
Een losse vondst uit de nieuwe tijd omvat een muntje, een Luikse liard uit 1610, dat werd gevonden op locatie CAI ID 979409.²⁴ Tenslotte werd ook nog een bunker uit de jaren 1930 gevonden op locatie CAI ID 152561. De bunker werd gesloopt na de Tweede Wereldoorlog.²⁵

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?

Landschappelijk is het onderzoeksgebied op een gunstige locatie gelegen, op een hoger gelegen terrein in de buurt van de Leie. De gekende archeologische waarden in de omgeving van het onderzoeksgebied dateren uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse periode, de middeleeuwen, de nieuwe tijd en de nieuwste tijd (Wereldoorlog II). Het onderzoeksgebied en zijn ruime omgeving kennen duidelijk een hoog archeologisch potentieel.

Figuur 20: Syntheseplan

²² Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: *Kasteelhoeve Goed te Breeschoot, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/38076> (geraadpleegd op 30 augustus 2016).

²³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: *Zusters Maricolen, voorheen Goed sPauws, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/38070> (geraadpleegd op 30 augustus 2016).

²⁴ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 979409, Kijkuitstraat I (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

²⁵ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 152561, Dorpsstraat 123 (geraadpleegd op 30 augustus 2016)

Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Met betrekking tot de nieuwe en nieuwste tijd zijn we aan de hand van historische kaarten luchtfoto's geïnformeerd over de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein. Daaruit blijkt dat het onderzoeksgebied steeds in gebruik geweest is als akkerland. Het westen van het terrein, dat nu bebost is, blijkt niet om een historisch bos te gaan. Ten zuiden, aangrenzend aan het terrein, is op historische kaarten bebouwing te zien. Mogelijk komen hieraan gerelateerde sporen nog voor binnen het onderzoeksgebied. Het lijkt er op dat de noordelijke gracht van het 'Begijnhof' net op het te onderzoeken terrein te situeren is, hoewel de gracht vandaag de dag buiten het onderzoeksgebied te situeren is. Dit moet op het terrein zelf nagegaan worden. Binnen het onderzoeksgebied zelf zijn echter geen aanwijzingen van bewoning te zien op historische kaarten. Wel lopen twee wegtracés van noord naar zuid door het terrein. Het is mogelijk dat hiervan nog resten vastgesteld worden.

Wat is de impact van de geplande werken?

Op het terrein wordt een verkaveling gerealiseerd van 230 loten voor ééngezinswoningen en een projectzone voor meergezinswoningen. De geplande bodemingrepen hebben een verschillende verstoringsdiepte, die op dit moment nog niet voor alle geplande ingrepen vastligt. Verder dient in het kader van de geplande werken rekening gehouden te worden met de invloed van compactie. Daarom wordt het volledige bodemarchief als bedreigd beschouwd.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Verder archeologisch vooronderzoek blijkt nodig, omdat op heden onvoldoende informatie gegenereerd is om:

- 1° de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven;
- 2° een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen;
- 3° een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken;
- 4° een plan van aanpak voor een behoud in situ op te maken.

Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens over de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Veldkartering kan aanwijzingen geven over te verwachten archeologische sporen in de ondergrond. Nadeel aan de onderzoeksmethode is dat een veldkartering hoogstwaarschijnlijk nog gevolgd dient te worden door ander archeologisch vooronderzoek om de aard, datering en spreiding van de archeologische sporen in kaart te brengen en te evalueren. De kosten van een veldkartering wegen daarom niet op tegen de beperkte kenniswinst die deze onderzoekstechniek oplevert.

Het is wel nuttig een proefsleuvenonderzoek uit te voeren op het terrein, omdat de aanwezigheid van archeologische sporen verwacht wordt binnen het onderzoeksgebied. Om uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied is het noodzakelijk een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. Een proefsleuvenonderzoek biedt meer ruimtelijk inzicht dan een proefputtenonderzoek. Bovendien wordt een archeologische site zonder complexe verticale stratigrafie verwacht.

Gezien de omvang van het onderzoeksgebied is een proefsleuvenonderzoek ook een snelle en efficiënte manier om inzicht te krijgen in de aanwezige bodemhorizonten en archeologische vondsten die kunnen wijzen op een goede bewaring van steentijd artefactensites. Daaruit moet blijken of een waarderend archeologisch booronderzoek nodig is om eventuele steentijd artefactensites op te sporen. Dit levert een betere kosten-baten verhouding op dan het eerst uitvoeren van een landschappelijk bodemonderzoek en een verkennend archeologisch booronderzoek.

2.4.6 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek

Het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied is hoog. Dit is enerzijds gebaseerd op de gunstige landschappelijke ligging, op een hoger gelegen terrein in de nabijheid van de Leie. Anderzijds zijn in de ruime omgeving rond het terrein zeer veel archeologische waarden gekend, die het hoge potentieel van het terrein onderstrepen. Met betrekking tot de nieuwe en nieuwste tijd is het potentieel eerder laag. Historische kaarten en luchtfoto's tonen dat het terrein voornamelijk in gebruik geweest is als akkerland en geen bebouwing kende. Aan de rand van het onderzoeksgebied is wel bebouwing te zien. Verder lopen twee historische wegen over het terrein. Mogelijk kunnen hiervan nog resten vastgesteld worden. Gezien het hoge archeologische potentieel is verder archeologisch vooronderzoek nodig.

2.4.7 Samenvatting gericht op een niet gespecialiseerd publiek

Op basis van historische kaarten was het onderzoeksgebied in het verleden onbebouwd en in gebruik als akkerland. Aan de rand van het onderzoeksgebied is wel bebouwing aanwezig. Ook lopen twee historische wegen over het terrein, waarvan nog sporen aanwezig kunnen zijn. Samen met de gunstige landschappelijke ligging van het terrein en verschillende reeds gekende archeologische vondsten in de omgeving kunnen we besluiten dat het terrein een hoog archeologisch potentieel kent. Gezien de geplande werken op het terrein is daarom verder archeologisch vooronderzoek nodig.

3 Bibliografie

3.1 Publicaties

Meykens, G./H. Wouters, 2012: *Infiltratiestudie Beekstraat Deinze*, Heverlee.

3.2 Websites

CadGis (2016)

http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE

Centrale Archeologische Inventaris (2016)

<https://cai.onroenderfgoed.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2016)

<http://dov.vlaanderen.be>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2016)

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2016)

<http://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2016)

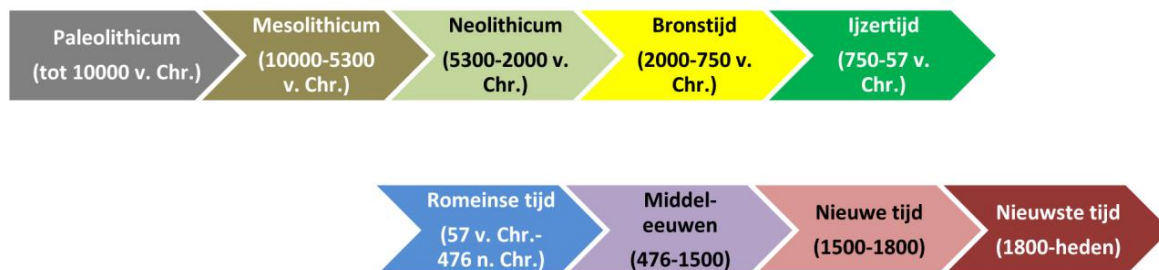
<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2016)

<https://www.onderzoeksbalans.be>

4 Bijlagen

4.1 Archeologische periodes

4.2 Plannenlijst

Plannenlijst bureauonderzoek: projectcode 2016H188

Plan-nummer	Type	Onderwerp	Aanmaak-schaal	Aanmaak-wijze	Datum
1	Kadasterplan	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	30/08/2016
2	Topografische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	30/08/2016
3	Bouwplan	Ontwerpplan	1:1	Digitaal	30/08/2016
4	Bouwplan	Typeprofiel wadi	1:1	Digitaal	30/09/2016
5	Bouwplan	Typeprofiel wegenis	1:1	Digitaal	30/09/2016
6	Hydrografische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	30/08/2016
7	Hoogtemodel	Digitaal hoogtemodel terrein en omgeving	1:1	Digitaal	30/08/2016
8	Doorsnede	Terreinverloop	1:1	Digitaal	30/08/2016
9	Tertiaire geologische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	30/08/2016
10	Quartaargeologische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	30/08/2016
11	Bodemkaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	30/08/2016
12	Bodemgebruikskaat	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	30/08/2016
13	Bodemosiekaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	30/08/2016
14	Historische kaart	Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden	1:1	Digitaal	30/08/2016
15	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen	1:1	Digitaal	30/08/2016
16	CAI-kaart	CAI vondstlocaties	1:1	Digitaal	30/08/2016
17	Syntheseplan	Synthese van het bureauonderzoek	1:1	Digitaal	30/08/2016

4.3 Fotolijst

Fotolijst bureauonderzoek: projectcode 2016H188

ID	Type	Onderwerp	Vervaardiging	Datum
F1	Luchtfoto	Toestand terrein 2015	Digitaal	30/08/2016
F2	Luchtfoto	Toestand terrein 1971	Analoog	30/08/2016